

All in the family

De Finlayson-dynastie

Vijf wijnmakers in één familie. V.l.n.r. Peter, Walter, Peter-Allan en David Finlayson, en Jean-Claude Martin (© Finlayson)

TEKST:
KARIN LEEUWENHOEK

‘Een dynastie? Zo is het in ieder geval nooit bedoeld, maar ik vind het een mooie manier om naar onze familie van wijnmakers te kijken’, zegt Peter Finlayson (spreek uit fin-lie-sun) met zijn baritonstem. Hij is de 65 al even gepasseerd, maar is nog steeds actief als keldermeester bij Bouchard Finlayson in de Hemel-en-Aarde Vallei. 10 kilometer verderop aan de recent aangelegde R320, in de ward Hemel-en-Aarde Ridge, vinden we Creation Wines van Jean-Claude en Carolyn Martin. Carolyn is de dochter van Walter Finlayson, Peters oudere broer. Walter was de eerste echte wijnmaker van de familie, hoewel zijn vader Maurice Finlayson al een wijnlabel opzette op zijn farm Hartenberg in Stellenbosch. Walter leerde hier wijnmaken en richtte in 1985 wijnhuis Glen Carlou op in Paarl. Zoon David Finlayson, Carolyns jongere broer, deed na zijn opleiding en stages zijn intrede bij vader Walter in het bedrijf.

Als je vanaf Creation de asfaltweg door het rustige, glooiende landschap nog eens een halfuurtje volgt, tot aan Botrivier, rij je het werkterrein op van Peter-Allan Finlayson, zoon van Peter en wijnmaker bij Gabriëlskloof en van zijn eigen Crystallum Wines. (Voor wie het spoor nu al bijster is: zie het kaartje met de locaties van de verschillende wijnhuizen.)

In Zuid-Afrika kom je vaker dezelfde achternamen tegen, maar in de wijnindustrie is Finlayson wel een heel opvallende. Ook omdat het daarbij niet om de minste wijnhuizen gaat: Bouchard Finlayson, Creation, Crystallum en Edgebaston, om enkele actuele voorbeelden te noemen. Perswijn duikt in de wijn, stamboom en verhalen van de Finlaysons.

Het begin: Stellenbosch

Het wijnverhaal van de Finlaysonfamilie in Zuid-Afrika begon met Maurice Finlayson, een Schotse patholoog-anatoom, die zich in 1935 in de West-Kaap vestigde en daar met zijn vrouw Eleanor vijf kinderen kreeg. Twee daarvan, Walter en Peter, zouden uitgroeien tot wijnlegendes. Hun ouders woonden een tijd in Constantia, waar ze tafeldruiven teelden. In 1947 kochten ze Hartenberg Estate in Stellenbosch erbij. Daar begon de familie een gemengd boerenbedrijf, met melkkoeien, kippen en fruitteelt, waaronder wijndruiven. Walter: ‘Elk jaar kwamen Italiaanse immigranten de wijn maken. Na mijn landbouwopleiding nam ik het wijnmaken over en dat pakte gelukkig goed uit, mede dankzij de wijze lessen van oude rotten als Arnold Schickerling van Bertrams en Frans Malan van Simonsig.’ Hartenberg produceerde alleen rode wijn, eerst in bulk, later ook zelf gebotteld onder het label Montagne. Vooral de shiraz leverde mooie resultaten op

de ijzerrijke *koffieklip*-bodems. Het talent van Walter werd opgemerkt en hij werd gevraagd om Blauwklippen, ook in Stellenbosch, op te zetten.

Na een wijnopleiding aan de universiteit van Stellenbosch en een gastjaar in Geisenheim in de Rheingau nam zijn jongere broer Peter in 1975 het wijnmaken op Hartenberg over. Het familiebedrijf van de Finlaysons belandde echter in zwaar weer, door noodlottige investeringen en de almaar olopende kredietrente in politiek onrustig Zuid-Afrika. Maurice, die aan parkinson leed, moest Hartenberg verkopen en overleed in diezelfde periode. Eleanor bleef werken voor de nieuwe eigenaren; haar naam leeft voort in de hoogste Chardonnaycuvée van het huidige Hartenberg Estate, The Eleanor. Peter vertrok naar Boschendal in Franschhoek. ‘Ik had in de Rheingau kennisgemaakt met een verfijnde, oude wijnbouwtraditie die mijn kijk op wijn had veranderd, en het enige positieve aan het faillissement van Hartenberg was dat het me de drive gaf om me volledig te focussen op wijn.’

Succes met Pinot Noir

Eind 1979 kon Peter aan de slag bij Hamilton Russell Vineyards, waar hij ging pionieren met pinot noir in de koelere Hemel-en-Aarde Vallei. Reclametycoon Tim Hamilton Russell was in 1975 de eerste die land voor wijnbouw kocht in de Hemel-en-Aarde Vallei, bij vissersplaats Hermanus en Walker Bay. Peter: ‘Hij had geologie gestudeerd, had een huis in Hermanus en beseftte dat het klimaat hier vergelijkbaar was met dat van Constantia. Hij had alleen niet de *skills* om druiven te telen.’

Peter begon in december 1979 bij Hamilton Russell. ‘Het was me al snel duidelijk dat de jonge wijngaarden water tekort kwamen’, vertelt hij. ‘Er valt op zich genoeg regen in Hemel-en-Aarde, maar de zuidoostenwind is zo drogend dat het vocht uit de bodem gezogen wordt. Nadat we begonnen met irrigeren ging het goed. Zo goed zelfs, dat ik de eerste jaren dat we Pinot Noir en Chardonnay produceerden meteen alle prijzen won die er met die wijnen te winnen waren.’

In die begintijd kwam Peter regelmatig in de Bourgogne om zich verder te verdiepen in chardonnay en pinot noir. ‘Pinot noir is ontzettend terroirspecifiek en ik vind Hemel-en-Aarde een van de weinige plekken buiten de Bourgogne waar je een goede structuur in de Pinot Noir krijgt. Pinot Noir is voor mij als opera: moeilijk om het goed te doen, maar als het je lukt, dan is het resultaat spectaculair.’ Zijn nicht Carolyn en haar man

Jean-Claude denken er net zo over, hoewel zij op Creation ook zo ongeveer alle andere bekende Franse druivenrassen hebben aangeplant: 'We hebben een maritiem mediterraan klimaat en eigenlijk doen alle rassen het hier goed. Alleen over de cabernet franc en de malbec waren we niet tevreden, dus die hebben we vervangen.'

Ook Walter doet het goed

Ook Walter maakte rond 1980 al een geslaagde Pinot Noir bij Blaauwklippen, waar hij als een van de eersten in het land met Franse barriques ging werken voor zijn rode wijnen. Tot die tijd waren grote, oude foeders de regel. 'Iedereen zei dat Stellenbosch te heet was voor pinot, en het was inderdaad geen klassieke Pinot Noir die ik maakte, maar er was een goede markt voor.' Aan het begin van de jaren tachtig won hij tweemaal op rij de Diners Club Winemaker of the Year Competition, met zijn Zinfandel en daarna met zijn Cabernet Sauvignon.

Met chardonnay begon hij pas veel later, omdat die stokken in Zuid-Afrika eerst niet toegestaan waren. 'Ik weet nog dat begin jaren tachtig de eerste chardonnaystekjes het land in werden gesmokkeld. Iedereen wilde ze hebben, maar later bleek het auxerrois te zijn.' Jean-Claude, gierend van de lach: 'Dus iedereen had vol spanning drie jaar die plantjes zien groeien en toen konden ze alles er weer uit trekken.' Walter: 'Het duurde vervolgens nog een tijdje voordat we hier goede Chardonnay leerden maken. In het begin gebruikte iedereen te veel hout.'

In 1985 begon Walter, naast zijn werk voor Blaauwklippen, met een nieuw wijnbouwproject bij Paarl, 20 kilometer boven Stellenbosch. Daar had hij een stuk land gekocht dat door de vorige eigenaar LenCarLou was genoemd. Walter zette er, vanwege de afkomst van de familie Finlayson, een G voor, zodat de naam een Schots tintje kreeg. Hij plantte er vooral cabernet sauvignon en chardonnay, op kiezel- en kwartsietbodems. Het was aanvankelijk zijn bedoeling om met Glen Carlou 50.000 flessen per jaar te gaan produceren, maar dat werden er zo'n 800.000, met name door de samenwerking met de Zwitser Donald Hess. Walter: 'Tijdens een lunch in Parijs vertelde James Suckling (de beroemde wijnrecensent, die toen voor *Wine Spectator* werkte, KL) over zijn Zwitserse vriend die in de Nieuwe Wereld wilde investeren. In 1995 werd Hess partner en we groeiden en groeiden, ik kon hem niet bijbenen! In 2004 kocht hij ons genereus uit.'

De wijnhuizen van de Finlaysons

Bouchard Finlayson: in 1989 opgericht door Peter Finlayson in de Hemel-en-Aarde Vallei, in het koele maritiem-mediterrane district Walker Bay. Focus op Pinot Noir, daarnaast productie van Chardonnay, Sauvignon Blanc en de originele witte en rode blend Blanc de Mer en Hannibal. 200.000 flessen per jaar, 25 hectare eigen wijngaarden.

Creation: in 2002 gestart door Jean-Claude Martin en Carolyn Finlayson (dochter van Walter). Sinds 2013 is zakenman Jonathan Drake voor 25% partner. De Hemel-en-Aarde Ridge ligt iets verder van de oceaan af dan de Vallei, maar door de hogere ligging, op circa 300 meter, is dit de koelste ward van Walker Bay. Creation maakt momenteel twintig wijnen van twaalf druivenrassen, de nieuw aangeplante roussanne en grenache blanc nog niet meegeteld. Creation doet vanwege de virusvrije omgeving regelmatig trials voor, en stekjesuitwisselingen met, wijnbouwinstituut Vititec. De hoofdrol is voor Chardonnay, Sauvignon Blanc en Pinot Noir. Productie: 300.000 flessen per jaar. 60 hectare eigen wijngaarden, waarvan 7 hectare bestemd is voor een nieuw project met Martin Prieur van Domaine Jacques Prieur uit de Bourgogne.

Crystallum: in 2007 opgericht door Peter-Allan en Andrew Finlayson (zonen van Peter), nu gevestigd in Botrivier, eveneens in het district Walker Bay. Accent op Pinot Noir, daarnaast wat Chardonnay. Productie: 45.000 flessen per jaar, van aangekocht fruit uit streng geselecteerde wijngaarden in onder andere de Hemel-en-Aarde Ridge en Vallei. Onlangs werd 7 hectare ten behoeve van toekomstige eigen wijngaarden aangekocht net buiten de Ridge. 65-70% export, met als grootste markten Engeland en Japan. Tip: probeer Peter-Allans Cuvée Cinéma 2017 te bemachtigen – nog grootser dan voorgaande jaren!

Edgebaston: in 2009 gestart door David Finlayson in Stellenbosch. Hij werkte van 1994 tot 2009 voor Glen Carlou, het wijnhuis dat werd opgericht door zijn vader Walter. David produceert met Edgebaston Wines 300.000 flessen per jaar, deels van de 22 hectare eigen wijngaarden met als belangrijkste rassen chardonnay en cabernet sauvignon, deels van aangekocht fruit (voor de blends The Berry Box en The Pepper Pot en voor de premium Camino Africanalijn). 50% wordt geëxporteerd, met als grootste markten Duitsland, de VS, Nederland, Engeland en Denemarken.

Peter richt Bouchard Finlayson op Ondertussen was broer Peter in 1989 ook aan een nieuw avontuur begonnen. Toen hem het gevoel bekwam dat de samenwerking met Hamilton Russell zijn beste tijd had gehad, ging hij bedenken hoe hij iets voor

zichzelf op kon bouwen. Peters gevoel klopte: toen hij in 1990 bij Paul Bouchard op bezoek was, werd daar een brief bezorgd van Hamilton Russell. Of Bouchard een Franse wijnmaker voor hem wist... Peter: 'Ik was net Diners Club Winemaker of the Year

geworden, waarbij Paul Bouchard het buitenlandse jurylid was. Hij nodigde me uit bij hem thuis in Meursault. Daar spraken we ook over mijn plannen voor een nieuw wijnhuis. Het was tijdens die politiek roerige tijden lastig om investeerders te vinden, maar het lukte ons door met achttien mensen een klein bedrag in te leggen. Paul Bouchard werd ook aandeelhouder en daarom noemden we het bedrijf Bouchard Finlayson. Dubbele namen klinken altijd goed, maar de Franse naam benadrukte vooral de stijl van de wijnen die ik maakte, en de hoofdrol van Pinot Noir en Chardonnay.

Bovendien gaf zo'n internationale connectie wat extra gewicht aan de onderneming. In 2000 heeft de familie Tollman (eigenaar van vele hotels en reisorganisaties, KL) alle aandelen overgenomen. Ik bleef de wijn maken en werk nog steeds met veel plezier voor ze als keldermeester, waarbij ik geassisteerd word door wijnmaker Chris Albrecht.'

Peter & Walter: Cape Winemakers Guild

De broers werkten nooit samen, mede door het leeftijdsverschil. Ook schijnt er vroeger wel enige rivaliteit tussen beiden geweest te zijn, zoals dat in de hele sector toentertijd gebruikelijker was. Wel stonden zij samen aan de wieg van het Cape Independent Winemakers Guild, het latere CWG, dat zij in

1982 met een groep van acht "kleine" wijnmakers onder leiding van Billy Hofmeyr oprichtten. Het was de tijd dat de grote coöperaties, KVV voorop, het voor het zeggen hadden in de wijnindustrie. Walter: 'KVV was ooit opgericht om de wijnoverschotten op te nemen, maar werd later te machtig. Alle regelgeving werd door KVV en Stellenbosch Farmers' Winery bepaald. Het was Frans Malan van Simonsig die als eerste wegbrak van deze grote bedrijven door samen met Delheim en Spier in 1971 de Stellenbosch Wine Route te starten en als private onderneming naar buiten te treden en de eigen wijnen te gaan marketen. Ook wij slokten ons daarbij aan. We zijn hiervoor zelfs nog voor het gerecht gesleept.'

Het CWG werd in 1982 opgericht, om als onafhankelijke wijnmakers sterker te staan en om de premiumwijnen aan een groter publiek te kunnen tonen, mede door middel van een jaarlijkse veiling. Ook Walters zoon David Finlayson raakte later nauw betrokken bij het CWG: in 1999 werd hij gevraagd als lid en hij vervulde zeven jaar lang managementfuncties in het Gilde. Momenteel telt het CWG 51 leden.

David: vijfsterrenwijnen

Na zijn wijnopleiding aan Elsenburg College in Stellenbosch deed David, de broer van Carolyn, ervaring op bij Peter Lehmann in Australië en bij Château Margaux. 'Daar, bij Paul Pontallier, heb ik het meest geleerd. In Australië ging het vooral om: hoe hoog zijn

de suikers en de zuren, *mate*? In Bordeaux leerde ik echt de druiven te proeven, op rijpheid en tannine. Paul leerde me ook het deel van de perswijn te herkennen dat je wel moet gebruiken en welke deel juist niet als het om Cabernet van topkwaliteit gaat. In 1998 koos hij de cuvée Grand Classique, die ik inmiddels voor Glen Carlou maakte, als beste Zuid-Afrikaanse Bordeauxblend. Dat was het mooiste compliment ooit.'

In 1997 nam David het wijnmaken helemaal van zijn vader Walter over en ook na de volledige overname door Hess werkte hij naar volle tevredenheid door. Pas in 2009 veranderde dat: 'Er traden nieuwe beleidsmakers aan met wie ik het niet eens was en zij zeiden doodleuk dat ze, ondanks de jarenlange hechte samenwerking, malinghadden aan de Finlayson-familie. De volgende ochtend nam ik ontslag.' David begon zijn eigen Edgebaston Wines, waar hij inmiddels een brede range aan wijnen maakt, van eenvoudiger blends tot de dure Camino Africana-wijngaardserie en GS Cabernet Sauvignon, vernoemd naar de legendarische Cabernets van wijnmaker George Spies uit 1966 en 1968. David ontdekte deze wijnen in de wijnkelder van zijn vader, die wijnen met George Spies had geruild omdat deze ze toen niet mocht verkopen. 'Stom van Stellenbosch Farmers' Winery, want als ze Spies zijn gang hadden laten gaan, hadden ze een iconische wijn kunnen hebben à la

Jean-Claude Martin, Carolyn Finlayson, dochter Emma en Walter Finlayson (© Karin Leeuwenhoek)

de Grange van Penfolds. Nu betaal je voor de 1966 namelijk 2000 euro; het is de duurste wijn van Zuid-Afrika.' Voor zijn eigen GS 2014 kreeg David vijf sterren in *Platter's South African Wine Guide*. Overigens kregen ook Peter en Jean-Claude van *Platter's 2018* de hoogste waardering, respectievelijk voor hun Galpin Peak Pinot Noir 2015 en The Art of Pinot Noir 2016.

Creëren en ondernemen

Peter-Allan, de zoon van Peter, maakte zijn wijnstudie aan de universiteit van Stellenbosch niet af, maar switchte naar filosofie, economie en politologie. In 2007, na werkvakanties in de Bourgogne en Priorat, werd hij alsnog gegrepen door de wijn. Zijn allereerste jaargang Crystallum maakte hij in de kelder van Creation, bij zijn nicht Carolyn. Sinds 2014 maakt hij ook de wijn voor zijn schoonvader, de eigenaar van wijnhuis Gabriëlskloof in Botrivier. 'Als familieleden lijken we allemaal te worden aange-trokken door het willen creëren, projecten starten, nieuwe dingen

Creation en Crystallum: gastronomie

Zowel Carolyn als Peter-Allan Finlayson (de zoon van Peter en oprichter van Crystallum) gebruiken de gastronomie om hun wijnen aan de man te brengen. Bij Creation wordt 30% van de wijnen via de eigen tasting room annex restaurant verkocht. 'We hebben hier de perfecte plek om de wijn te showcasen', zegt Jean-Claude. 'Onze keuken is helemaal afgestemd op de wijnen en we krijgen veel mond-tot-mondreclame. Het is een perfect marketinginstrument voor ons.'

Ook Peter-Allan dankt veel van zijn succes aan de gastronomie: 'De beste marketing is om je wijnen op de kaart te hebben staan van toprestaurants, waar ze geschenken worden bij de beste gerechten.' Zijn delicate, elegante Pinot Noirs van drie afzonderlijke wijngaarden zijn erg geliefd bij sommeliers. 'Ik hou van een lichte stijl wijn, gemaakt met minimale interventie en weinig extractie. Onze druiven hebben van zichzelf al zoveel smaak en extract.'

doen, ondernemen. En het mooie is dat dit in Zuid-Afrika ook kán', aldus Peter-Allan. Carolyn en Jean-Claude kunnen dat beamen. Ook zij zijn druk met de aanplant van nieuwe wijngaarden en hebben tachtig fulltimers in vaste dienst. Ondertussen rolde Carolyn ook nog het Pebbles Project uit, een charitatief onderwijs- en gezondheidsproject voor kinderen van wijngaardarbeiders in de Hemel-en-Aarderegio. Emma, hun zestienjarige dochter, maakte zes jaar geleden

samen met papa al haar eerste Pinot Noir en heeft besloten dat ook zij wijnmaker wil worden. *The story continues.*

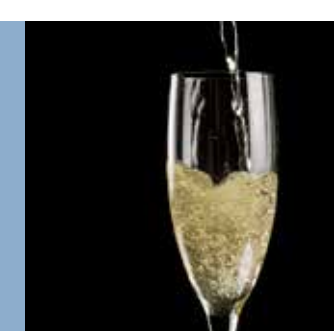
Importeurs

Bouchard Finlayson: Wijnimport J. Bart.
Creation: Benier Global Wines.
Crystallum: Résidence Wijnen.
Edgebaston: LFE.

Drinxx slijterij/wijnhandel

Noordwijk, Den Haag en Voorhout

www.drinxx.nl
info@drinxx.nl

De Gouden Ton Vught

Martinilaan 1 Vught

www.sterwijnthuis.nl
info@sterwijnthuis.nl

Drankenspecialzaak Ton Overmars

Hoofddorpplein 11 Amsterdam

www.tonskeuze.nl
info@tonovermars.nl

Albrecht & Janssen, bourgogne

Reguliersgracht 70 Amsterdam

www.albrecht-janssen.nl
wijn@albrecht-janssen.nl

Plaisir du Vin

Binnekenmarkt 14 Breda

www.plaisirduvin.nl
info@plaisirduvin.nl

Domaer Wine Import

Van der Giessenweg 40 Krimpen aan den IJssel

www.domaer.com

Sauter Wijnen

Maastricht, Bussum, Velp, Zeist, en Nijmegen
www.sauterwijnen.nl
info@sauterwijnen.nl

Heeft u geen abonnement op PERSWIJN?

Naast de reguliere boekhandels, is **PERSWIJN** ook te koop bij deze verkooppunten en wijnspecialzaken!

Wilt u **PERSWIJN** ook verkopen in uw (wijn)winkel? Word dan ambassadeur. Mail: petri@perswijn.nl

Meer info op www.perswijn.nl/ambassadeurs

Vindict Wine

Elandsgracht 113 Amsterdam

www.vindict.nl
mail@vindict.nl

Wijnspecialzaak Rootring-wijnen

Fnidsen 97 Alkmaar

www.rootring-wijnen.nl
info@rootring-wijnen.nl

Uw wijn verdient de beste prijs.

Wijnveiling.nl koopt uw oude en exclusieve wijnen; vanaf een enkele fles tot een hele kelder.

- Vrijblijvend een taxatie van een expert met meer dan 10 jaar ervaring
- Geen commissie of bijkomende kosten; u ontvangt gegarandeerd de beste prijs voor uw wijn
- Directe betaling per bank of contant bij het ophalen van uw wijn

wijnveiling.nl

Contactgegevens:

Tel: 085 - 822 65 81 of mail: contact@wijnveiling.nl

@wijnveiling.nl

De Eerste Soester Wijschool / SmaakvanWijn

Beukenlaan 37 Soest

www.smaakvanwijn.com
info@smaakvanwijn.com

Wijnhandel Mistral & Co.

Berkenbroek 1 Reeuwijk

www.mistralenco.nl
contact@mistralenco.nl

&Wine Bunnik

Het Slot 27 Bunnik

www.enwine.nl
bunnik@enwine.nl

Wijkoperij de Hermitage

KNSM-laan 293 Amsterdam

www.wijkoperij-de-hermitage.nl
info@wijkoperij-de-hermitage.nl

Boonstoppel Wijnen

Ceramstraat 104 Dordrecht

www.hetwijnportaal.nl
info@boonstoppel.nl

ad Bibendum Fine World Wines

Antwerpen, België
Sint-Truiden, België

www.adbibendum.be
info@adbibendum.be

Vin Munnen Wijnen

Mgr. Willigersstraat 2 Gronsveld

www.vinmunnen.nl
andor@vinmunnen.nl

Wijkoperij Domaine Z

Voorhaven 6 Historisch-Delfshaven Rotterdam

www.domaine-z.nl
info@domaine-z.nl

Wijnen&zn

Koninginnelaan 40 Apeldoorn

www.wijnenapeldoorn.nl
info@wijnenapeldoorn.nl